

[Den tapte generasjon]

☉ fordeler med å være et lite selskap i en verden med ny teknologi.

Han bruker mye tid på å spre musikken sin på «riktige» blogger og nettsteder.

– Å få musikken sin snappet opp på en bra blogg er som å gi en plate til den tøffeste gutten i skolegården. I forrige uke sendte jeg en av låtene på det nye Lindstrøm-albumet til det anerkjente nettstedet Pitchfork i USA. Noen timer senere var låten spredd til alle de mest kredible bloggene i verden, sier han.

Sosial programvare er den nye radioen. Et av de mest vellykkede er MySpace. Nylig ansatte det amerikanske selskapet en egen norsk representant. I løpet av sommeren lanserer nettstedet sin egen butikk for digital musikk og vil bli en konkurrent til den ledende forhandleren – Apples iTunes.

– Forhåpentlig lanserer vi en norsk versjon ikke så lenge etterpå, sier Kristoffer Endresen i MySpace.

Alle venter på at noen skal komme på banen med et fullgodt alternativ for digitalt salg.

– Selv på iTunes er kvaliteten for dårlig. Det er for mange restriksjoner på bruken av musikken. Og artistene og plateselskapene sitter igjen med for liten del av kaka. Jeg fatter ikke hvorfor ikke platebransjen bare kjøpte Napster for ti år siden, sier produsent og låtskriver David Eriksen.

Tør ikke satse. På Platekompaniet sitter eier, og daglig leder, Rolf Kristian Presthus. Han vet at platebransjen venter på at han åpner for digitalt salg. Den planlagte lanseringsdatoen er forlenget passert.

– Vi så ikke helt tydelig hvilken forretningsmodell som ville fungere. Det er mange som har forsøkt mye som ikke fungerer. Det har ikke vært tydelig hvilken løsning som er den gode, sier han.

Platekompaniet ønsker ikke åpne for salg av digital musikk med en såkalt drm-sperre. Så langt er det bare Emi av de store selskapene som har åpnet alle sine utgivelser. Men også Universal Music kan være på gli.

– Det jobbes nå med ulike måter å løse dette på. Det vil forandre meg mye om ikke bransjen som helhet vil være villig til å gi slipp på dette i framtida, sier Petter Singsaas.

Platekompaniet vil vente til de kan tilby et godt utvalg av musikk digitalt.

– Det har vært mer komplekst enn vi trodde. De fleste norske digitale utvalg har åpenbare mangler. Også iTunes mangler sentrale artister. Beatles, for eksempel, finnes jo ikke tilgjengelig.

Førsteamanuensis Hendrik Spilker ved NTNU i Trondheim har i mange år forsket på ungdom og digital musikk.

Han mener den eneste løsningen på bransjens problemer vil være å avgiftsbelegge nettopp utstyr og internettlinjer – en såkalt kompensasjonsordning.

– Ungdom bruker jo penger på musikk, og de betaler for tilgangen til den – i form av pc-er, bredbånd, mp3-spillere og dyre mobiltelefoner. De vil bare ikke betale stykkpris for en låt.

Spilker tror imidlertid selskapene vil vegre seg for en kompensasjonsordning.

– Da vil det jo bli rettighetshaverne som får kompensasjonen, og det vil ikke gi platebransjen på langt nær så mange inntekter, sier han.

– Med en slik løsning ville de ha tilintetgjort seg selv.

Gir bort mer. Erik og Kriss er ikke i tvil om hva de velger om de må:

– Her om dagen satt jeg hos en kompis og fikk lyst til å høre på ei gammel Joke-låt. Vi sjekket først på iTunes, men fant den ikke. På LimeWire fant vi den med én gang, og lastet den ned, forteller Erik.

Rapperne håper det snart vil dukke opp en bedre lovlig tjeneste. De utelukker likevel ikke at de selv kommer til å legge ut mer musikk gratis.

– Hvis folk likevel stjeler, vil vi heller være julenisser, sier de.

– Alternativet er at vi ikke blir hørt.

alf.opsahl@dn.no

live.fedog.thorsen@dn.no

[Gyldne tider]

Dritrennberget

EN TANKE TVINGER seg frem i hodet når jeg spaserer på operataket. Det gjør jeg ofte, for som mange andre skattebetalere er jeg litt overrasket over hvor fint det er å trække på, sitte på og gjøre andre ting på.

Men her oppe i operahøyden tenker jeg ikke på Wagner eller Verdi. Ikke på Sydney eller Salzburg. Ikke engang på La Scala. Jeg tenker på Dritrennberget.

Du tror kanskje Dritrennberget er navnet på et punkband eller noe annet som den folkelige operasjefen har dratt med inn. Men Dritrennberget er et virkelig sted, et som få har hørt om og enda færre har sett. Det ligger like over fylkesgrensen mot Oppland. Dritrennberget får ikke stå på kartet over Oslo nordmark og deler derfor skjebne med Gørrvomma, Kjeriringræva, Kaldrassen, Jentedusken og andre navn som sjefen for kartene nekter oss å lese.

Men Dritrennberget er i en klasse for seg, der det reiser seg fra Store Daltjuvens sørøstlige bredder. Daltjuven er der Lars Saabye Christensens fire helter i «Beatles» tilbringer natt nummer to på sin telttur gjennom Nordmarka, en sommerhelg som denne for mange år siden. Det er der de drikker stjålet gin og en av dem blir så dritings at de andre finner det tryggest at han sover utenfor teltet. Midt på natten blir teltduken brått åpnet, et hode kommer til syne og spyr inn i teltet.

Fra denne leirplassen kan Dritrennberget bare såvidt skimtes i den andre enden av vannet. Det er et hemmelighetsfullt sted som sjelden får besøk. Det ligger uveisomt til om sommeren, og viser seg forresten fra sin verste side om vinteren, især med mildvær og nullføre. Da renner det brunt utover den kramme snøen.

Også Dritrennberget har en plass i litteraturen. Det nevnes første gang av Johannes Dahl i mimreboken «Nordmarka – eventyr og eldorado», som kom ut i 1942:

«Da vi kom ut på vannet, viste Carl Hansen meg en bratt bergvegg sørøst på stranda, hvor istappene hang utover hyllene som skitne frynser. Veit du, å detta berget hetter?», spurte han. Nei, jeg visste det ikke. Jeg kvier meg for å skrive det. (...) Det heter Dritrennberget», sa han.

Senere har Knut A. Nilsen skrevet om Dritrennberget i «Nordmarks-boka»:

«Navnet er ille – og berget som har inspirert til denne dårlig parfymerte betegnelse lar da heller ikke noen tvil tilbake om hvorfor det heter så. Det myrete, brune vannet som drypper utover vinterstid gir istappene en tvilsom koloritt.»

Fra dag én fikk søppel ispedd kaffesøl, tyggegummi og annet svineri sette sitt grimme preg på Operaens Carrara-marmor
MORTEN MØST

Min tvangstanke på operataket begynte med slikt tvilsomt vann – det som renner nedover operahusets marmorflater når det stakkars underbemannede renholdskorpset går løs på dagens drit med børstemaskin og høytrykks-spyler. Mer og mer bedritent blir det på sin ferd, det bruser brunt og skummer grått ned lia, før det til slutt møter havet. Bjørvika fortoner seg gullende ren i sammenligning.

I dag ser vi at nesten alle som har hatt med Operaen å gjøre, har feilberegnet dens publikum. Riktignok er den stappfull og utsolgt inni, men dette er ingenting mot folkehavet utenpå. Flertallet av dem som besøker Operaen, kommer sannsynligvis aldri til å se noen forestilling der; Operaen ble øyeblikkelig noe man vandrer opp og ned på, omtrent som Karl Johans gate. Til enhver tid virrer mennesker rundt på den såkalte femte fasaden, som maur på råttene skare. Selv arkitektene fra Snøhetta må ha undervurdert denne effekten da de presenterte ideen om at hvem som helst skal kunne gå opp på taket og «ta ut sitt eierskap» til Operaen. Folkedypet grep anledningen med begge sine uvaskede hender, og vips hadde Dritrennberget fått en slektning i Oslo.

Ingen hadde tenkt på at Operaen ligger i en av Europas mest forsøplede byer, hvor store deler av befolkningen strør om seg med drit og aldri tenker annet enn at noen andre skal plukke opp. Fra dag én fikk derfor søppel ispedd kaffesøl, tyggegummi og annet svineri sette sitt grimme preg på Operaens Carrara-marmor. Noen har husket å forby engangsgrill og skateboard og sykkel, men ingen stanser terrengsyklistene i å ta ut sitt eierskap til firemilliardersoperaen. Folket får lov å luften hund, og hvem vet når den første hestedrosjen legger i vei opp bakken?

Nå står det søppelkasser der. De kom på plass i et anfall av etterpåklokskap. Renholdsbudsjettet er ennå svevende. Ledende operaskikkelser snakker om å høste flere erfaringer med problemet før man gjør noe systematisk. Det virker som problemet ikke vil gå sin vei på en stund.

Imens vil vaskevann av tvilsom farge fortsette å renne fra operahuset. Det kan ikke vare lenge før Oslo-humoren kommer opp med treffende tilnavn. Såpeoperaen, kanskje?

Men min tvangstanke er mer presis, og hentet fra dypet av folkedypet: Dritrennberget er herved foreslått.

most@dn.no

